

Gedeputeerde Staten**De voorzitter Provinciale Staten van de Provincie Zeeland**T.a.v. de statengriffier
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Onderwerp	kenmerk	behandeld door	verzonden
Bestuurlijke verkenning samenwerking RUD Zeeland met VRZ en GGD	20000768 		

Middelburg, 21 januari 2020

Geachte Voorzitter,

Op 16 oktober hebben wij u per brief (19428223) nader geïnformeerd over het voornemen van de RUD Zeeland om een verkenning te laten uitvoeren naar een mogelijke samenwerking met de VRZ en de GGD. Wij hebben u toegezegd het belang van een goede en tijdige afstemming met uw Staten nogmaals kenbaar te maken aan het Algemeen Bestuur van de RUD Zeeland. Ook hebben wij u toegezegd u te informeren over besluitvorming van het Algemeen Bestuur en over de vervolgstappen in de verkenning. Met deze brief informeren wij u verder.

De Statencommissie Bestuur heeft aangegeven dicht betrokken te willen zijn bij het onderzoek. Daarom hebben wij het Algemeen Bestuur op 19 december laten weten dat wij akkoord zijn met de onderzoeksopdracht op voorwaarde dat de rol van PS goed wordt geborgd. Het Algemeen Bestuur heeft de opdracht voor de verkenning vastgesteld met medeneming van de voorwaarde van de Provincie. Op basis van de zienswijzen zoals ingebracht door gemeenten en provincie is de eerdere conceptopdracht aangepast en verbeterd. Zo is er een toetsingskader opgenomen waar de uit te werken scenario's aan getoetst zullen worden. Dit toetsingskader toetst de scenario's ten minste op: a) kwaliteit van de te leveren producten en diensten; b) kosten voor de deelnemende partijen binnen de samenwerking; c) continuïteit door het verminderen van de organisatorische kwetsbaarheid; d) grip van de deelnemende partijen op de drie gemeenschappelijke regelingen. De definitieve onderzoeksopdracht is ter kennisname hierbij gevoegd.

De directeur van de RUD heeft naar aanleiding van de wens van de Provincie toegezegd dat de procesbegeleider de rol van de Staten goed zal afstemmen met de gedeputeerde. Dit gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden.

In dit gesprek is uw wens om tijdig en volledig betrokken te worden nadrukkelijk besproken. Wij hebben de suggestie gedaan om u de gelegenheid te geven op drie momenten met de procesbegeleider te reflecteren op hetgeen er voorligt: bij de start van zijn opdracht, halverwege, en bij het conceptbesluit. De procesbegeleider legt deze suggestie voor aan de stuurgroep die begin maart een besluit neemt over het in te zetten proces. De verwachting is verder dat de verkenning in het najaar met een bestuurlijke conferentie wordt afgesloten.

Zodra wij meer weten over het vervolgproces zullen wij u nader informeren.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlage: bestuurlijke opdracht verkenning samenwerking GGD RUD VRZ

Bestuurlijke opdracht

Onderwerp	Verkenning samenwerking GGD Zeeland, RUD Zeeland en VR Zeeland
Status	Besluitvormend
Gevraagd besluit	De algemeen besturen van GGD, RUD en VRZ worden verzocht om in te stemmen met de bestuurlijke opdracht voor de verkenning van de samenwerking tussen de drie gemeenschappelijke regelingen en de daarbij te stellen randvoorwaarden en kaders zoals verwoord in voorliggend bestuursvoorstel.
Intrekken van eerdere besluitvorming	Niet van toepassing
Bijlagen	Overzicht reacties voorlopige bestuurlijke opdracht.

1. Samenvatting

Inleiding

De Algemeen Besturen van GGD, RUD en VRZ hebben in juli 2019, onder voorbehoud van het consulteren van de colleges van burgemeester en wethouders, het college van gedeputeerde staten van provincie Zeeland en het dagelijks bestuur van Waterschap Scheldestromen, ingestemd met de voorlopige bestuurlijke opdracht voor de verkenning van de samenwerking tussen de drie gemeenschappelijke regelingen. De algemeen besturen van GGD, RUD en VRZ worden door middel van voorliggend bestuursvoorstel gevraagd om, met inachtneming van de ontvangen reacties uit het consultatietraject (zie bijlage 1), de bestuurlijke opdracht voor de verkenning van de samenwerking definitief vast te stellen.

Aanleiding

In de provincie Zeeland werken de gemeenschappelijke regelingen GGD, RUD en VRZ, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, samen voor de dertien Zeeuwse gemeenten. De overkoepelende doelstelling is om ervoor te zorgen dat de inwoners van Zeeland gezond, schoon en veilig leven. Afgelopen periode hebben de drie gemeenschappelijke regelingen geïnvesteerd in meer samenwerking, bijvoorbeeld door gezamenlijke informatieavonden voor gemeenteraadsleden te organiseren. Daarmee hebben de organisaties elkaar beter leren kennen en geconstateerd dat samenwerking op het gebied van zowel het primaire proces als de bedrijfsvoering meerwaarde heeft.

Voordelen van samenwerking

Samenwerking is geen doel op zich, maar nadrukkelijk een middel om de kwaliteit (van de producten en diensten ten behoeve van de deelnemende partijen en burgers), de continuïteit en de slagkracht van de drie gemeenschappelijke regelingen te versterken. Met een grotere en meer diverse organisatie ontstaan tevens meer kansen voor medewerkers en kan een hoogwaardige werkgelegenheid in de provincie worden gewaarborgd. Het wordt tevens beter mogelijk om talentvolle medewerkers te behouden en/of aan te trekken. Gezamenlijk zijn de drie organisaties een aantrekkelijke werkgever in Zeeland.

Als sprake is van een solide organisatie in Zeeland, dan wordt de positie van Zeeland op landelijk niveau versterkt. Hier vanuit is het tevens beter mogelijk om externe fondsen en subsidies aan te trekken. Dit omdat de organisaties overeenkomstige uitdagingen kennen en een gezamenlijke inschrijving voor een extern fonds of subsidie meer kans maakt om gehonoreerd te worden. Voor de gemeenten betekent dit dat we toe kunnen groeien naar een organisatie, waarbij de Zeeuwse grip wordt versterkt en behouden blijft. Dit alles resulteert in: de kwaliteit van de dienstverlening kan - waar nodig - verder worden verbeterd, meer effectiviteit en efficiencywinst (minder meerkosten op termijn, maar niet direct lagere uitgaven), meer grip en regie en een sterkere positie als Zeeuwse regio.

Scope van de samenwerking

De scope van de verkenning beslaat de samenwerking in het primaire proces, de samenwerking in de bedrijfsvoering en de samenwerking op gezamenlijke ontwikkelingen. Hieronder wordt de beoogde samenwerking op deze onderdelen beknopt toegelicht.

Samenwerken in het primaire proces

Vanuit de Wet veiligheidsregio's zijn GGD en VRZ aan elkaar verbonden: de directeur GGD is de Directeur Publieke Gezondheid en verantwoordelijk voor de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). De uitvoering van de GHOR-taak is belegd bij VRZ. RUD voert namens de gemeenten, de provincie en het waterschap de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu en natuur uit. VRZ is adviseur op het gebied van brandveiligheid, zowel bij de vergunningverlening als bij toezicht en handhaving. Daarmee kennen RUD en VRZ gelijkwaardige processen en hebben te maken met dezelfde wet- en regelgeving. In deze samenwerking kunnen de organisaties elkaar versterken door kennisdeling en procesvereenvoudiging. GGD, RUD en VRZ hebben alle drie een rol als adviseur bij ruimtelijke inrichting, zoals bedoeld in de Omgevingswet. Vanuit meer gezamenlijkheid kunnen gemeenten een beter afgestemd advies van de drie organisaties verwachten. Momenteel worden reeds stappen gezet om de voorbereiding op de uitvoering van de Omgevingswet gezamenlijk op te pakken. Het is de verwachting dat in 2020 een samenwerkingsovereenkomst hieromtrent wordt vastgesteld door de directies van GGD, RUD en VRZ.

Samenwerken in de bedrijfsvoering

GGD, RUD en VRZ zijn relatief kleine organisaties en kennen een groot en uitgestrekt werkgebied met een relatief laag inwoneraantal. Ter vergelijking: zowel het gebied van Rotterdam-Rijnmond als dat van Midden- en West-Brabant hebben circa drie keer zoveel inwoners in het verzorgingsgebied. Tegelijkertijd dient voor medewerkers en opdrachtgevers dezelfde kwaliteit aan bedrijfsvoering te worden geleverd, bijvoorbeeld op het gebied van personeelsbeleid, financiën en ICT ter ondersteuning van dezelfde primaire processen als in andere regio's. GGD, RUD en VRZ zijn afzonderlijk kwetsbaar in hun bedrijfsvoering. GGD en VRZ zetten reeds stappen om samen te werken op bedrijfsvoeringsfuncties. Na een eerste verkenning wordt een samenwerkingsovereenkomst voorgelegd aan de besturen van GGD en VRZ. Doelstelling is om in een periode van twee à drie jaar naar een gezamenlijke organisatie voor bedrijfsvoering toe te groeien. Het is goed mogelijk om ook de bedrijfsvoering van RUD op termijn in dit proces mee te nemen. Daarbij is wel de kanttekening, dat RUD tot 2024 zijn ondersteunende functies heeft uitbesteed aan gemeente Terneuzen.

Gezamenlijke ontwikkelingen

De drie gemeenschappelijke regelingen hebben als uitgangspunt, dat de uitvoering van het primaire proces zo dicht mogelijk bij de inwoners, gemeenten of bedrijven plaatsvindt. Daarnaast kent elke organisatie een hoofdlocatie, waar beleids- en ondersteunende functies zijn ondergebracht. Zowel GGD als VRZ kennen momenteel een huisvestingsvraagstuk voor de hoofdlocatie, waarbij een keuze dient te worden gemaakt over onder andere verbouw of nieuwbouw. Voor RUD gaat huisvesting op termijn spelen. Tot 2024 heeft RUD een contract bij gemeente Terneuzen voor huisvesting. Er zijn kansen om het huisvestingsvraagstuk gezamenlijk op te pakken.

Opdracht voor de verkenning

De opdracht voor de verkenning van de samenwerking tussen GGD, RUD en VRZ luidt als volgt:

1. Werk een visie uit op samenwerking tussen GGD, RUD en VRZ. Zorg ervoor dat deze ten minste is gebaseerd op een sterkte- en zwakteanalyse, een omgevingsanalyse en een krachtenveldanalyse.
2. Ontwikkel scenario's voor de samenwerking tussen GGD, RUD en VRZ. Werk hierbij ten minste een nuloptie (geen samenwerking), een minimale variant (samenwerkingsovereenkomst), een variant waarbij de bedrijfsvoering wordt samengevoegd en een maximale variant (één organisatie/gemeenschappelijke regeling) uit. Benoem hierbij de alternatieven voor de governance en de operationele, financiële, juridische, strategische en bestuurlijke voor- en nadelen.
3. Werk voor de te ontwikkelen samenwerkingsscenario's een toetsingskader uit. Dit toetsingskader toetst de scenario's ten minste op:
 - a) kwaliteit van de te leveren producten en diensten;
 - b) kosten voor de deelnemende partijen binnen de samenwerking;
 - c) continuïteit door het verminderen van de organisatorische kwetsbaarheid;
 - d) grip van de deelnemende partijen op de drie gemeenschappelijke regelingen.
4. Beoordeel de samenwerkingsscenario's in eerste aanleg primair aan de hand van het geschetste toetsingskader. Bij de uitwerking van de scenario's is ook aandacht voor het huisvestingsvraagstuk.
5. Werk voor ieder uit te werken samenwerkingsscenario een model uit op basis waarvan de algemeen besturen van de deelnemende partijen (gemeenten, provincie en waterschap) op actieve wijze en op structurele basis bij de samenwerkingsorganisatie(s) betrokken worden en blijven.
6. Organiseer medio 2020 een bestuurlijke conferentie waarin de uitkomsten van de verkenning worden gepresenteerd.

Randvoorwaarden en kaders

De verkenning vindt plaats binnen de volgende randvoorwaarden en kaders:

1. De algemeen besturen van GGD, RUD en VRZ zijn de opdrachtgevers voor de verkenning. Zij zullen na een keuze voor een voorkeursscenario de algemeen besturen van de deelnemende partijen (gemeenten, provincie en waterschap) een besluit vragen over het uiteindelijke voorstel voor samenwerking.

2. Er wordt een (bestuurlijke) begeleidingscommissie ingesteld die bestaat uit de voorzitters en de directeuren van GGD, RUD en VRZ. Deze commissie volgt het proces van de verkenning (opzet proces en uitvoering verkenning) en bewaakt of deze binnen de gestelde randvoorwaarden en kaders wordt uitgevoerd.
3. Om de organisaties te ontzorgen en ondersteunen in het complexe proces van de verkenning is een externe en onafhankelijke procesbegeleider van Adviesbureau Berenschot aangesteld. De procesbegeleider levert twee producten op aan de drie algemeen besturen: een procesvoorstel (plan van aanpak) voor de verkenning en een eindrapport dat de verkenning zelf behelst. Het kader hiervoor is voorliggende bestuurlijke opdracht.
4. In het procesvoorstel beschrijft de procesbegeleider ten minste een startmoment en een moment waarop de uitkomst van de verkenning wordt gepresenteerd. In het procesvoorstel worden ook de belangrijkste processtappen en beslismomenten benoemd. Hierbij wordt ook nadrukkelijk ingegaan op de positie en rol van de colleges en gemeenteraden, waarbij rekening wordt gehouden met de vigerende gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast is ook aandacht voor de positie en rol van de medezeggenschap.
5. Door de procesbegeleider wordt tevens een strategisch communicatieplan opgesteld. Dit communicatieplan maakt onderdeel uit van het eerder aangehaalde procesvoorstel.
6. Er wordt een ambtelijke klankbordgroep ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van de deelnemende partijen (eigen organisaties, gemeenten, provincie en waterschap), waaronder een gemeentesecretaris en een raadsgriffier. De klankbordgroep heeft een toetsende en spiegelende rol bij de totstandkoming van de verkenning.
7. VRZ kent een raadsklankbordgroep die wordt gevraagd om mee te denken over verschillende processen en ontwikkelingen. De procesbegeleider zal bij het opstellen van het procesvoorstel onderzoeken of het instellen van een gezamenlijke 'raadsklankbordgroep' (uitgebreid met leden van provinciale staten en leden van de algemene vergadering van het waterschap) helpend kan zijn in het proces van de verkenning.

Daarnaast zijn de volgende randvoorwaarden eveneens van toepassing:

8. Breed bestuurlijk commitment.
9. Draagvlak bij de eigen organisaties, gemeenten (gemeenteraad, college en ambtelijk), provincie en waterschap voor de verkenning van deze Zeeuwse samenwerking.
10. Financiële middelen voor de uitvoering van de verkenning. De kosten worden evenredig verdeeld over de drie organisaties.
11. Voorkom vertraging of aanpassing van de reguliere werkzaamheden en/of dienstverlening van de gemeenschappelijke regelingen als gevolg van de verkenning.

Proces

Voor het welslagen van de verkenning is een breed draagvlak belangrijk. Dit maakt het, zoals eerder aangehaald, belangrijk dat een procesvoorstel met processtappen en beslismomenten wordt opgesteld voor de verkenning. De volgende processtappen worden opgenomen in het procesvoorstel:

1. Juli 2019: Vastelling voorlopige bestuurlijke opdracht in de drie algemeen besturen (*afgerond*).
2. Augustus – medio november 2019: Werving externe en onafhankelijke procesbegeleider (*afgerond*).
3. Augustus – november 2019: Consultatietraject onder de colleges ten aanzien van de voorlopige bestuurlijke opdracht (*afgerond*).
4. December 2019: Na ontvangst en verwerking van de ontvangen reacties wordt de bestuurlijke opdracht definitief vastgesteld door de drie algemeen besturen.
5. December 2019: Start uitwerking van het proces van de verkenning van de samenwerking tussen GGD, RUD en VRZ met terugkoppelmomenten van de procesbegeleider richting de (bestuurlijke) begeleidingscommissie en de drie algemeen besturen.
6. Februari 2020: Gezamenlijke informatieve bijeenkomst met de drie algemeen besturen waarin de procesbegeleider de opzet van het procesvoorstel (plan van aanpak) voor de verkenning presenteert. Hierna wordt het procesvoorstel indien nodig nog bijgesteld.
7. Maart 2020: Vastelling van het procesvoorstel voor de verkenning door de drie algemeen besturen.
8. Medio 2020: Presentatie, door de procesbegeleider, van de uitkomst van de verkenning in een bestuurlijke conferentie.
9. Medio 2020: Medewerkers, ondernemingsraden, gemeenten (college en gemeenteraad), provincie, waterschap en derden informeren over de uitkomst van de verkenning van de samenwerking en het vervolg.

Op basis van het door de procesbegeleider op te stellen procesvoorstel kan concreet worden aangegeven wanneer in medio 2020 de uitkomsten van de verkenning worden gepresenteerd.

2. Wettelijk kader en of eerdere besluitvorming

In juli 2019 hebben de drie algemeen besturen de voorlopige bestuurlijke opdracht voor de verkenning van de samenwerking, onder voorbehoud van de consultatie van de colleges van burgemeester en wethouders in Zeeland, het college van gedeputeerde staten van provincie Zeeland en het dagelijks bestuur van het Waterschap Scheldestromen, vastgesteld.

3. Financiën

Financiële consequenties (Incidenteel/structureel, investering, exploitatielasten en kapitaallasten)

De financiële consequenties voor de verkenning zijn pas bekend na besluitvorming over het procesvoorstel (plan van aanpak) van de procesbegeleider.

Dekking uit

De kosten worden gelijk verdeeld over GGD, RUD en VRZ. Besluitvorming over de dekking van deze kosten vindt binnen iedere organisatie plaats op de hiervoor gebruikelijke wijze.

Uitgangspunt is dat de kosten voor de verkenning worden gedekt uit bestaande middelen en geen extra bijdrage wordt gevraagd aan de deelnemende partijen.

4. Consequenties

Operationele consequenties Geen operationele consequenties

Consequenties voor gemeenten

Bij samenwerking kan de kwaliteit van de dienstverlening - waar nodig - verder worden verbeterd. Daarnaast is sprake van meer effectiviteit en efficiencywinst (minder meerkosten op termijn), meer grip en regie en een sterkere positie als Zeeuwse regio.

5. Communicatie

Er wordt een separaat communicatieplan opgesteld. Dit plan maakt zoals eerder aangehaald onderdeel uit van het procesvoorstel dat wordt opgesteld door de procesbegeleider. Na besluitvorming over de definitieve bestuurlijke opdracht in december 2019 wordt zowel intern als extern gecommuniceerd.

Besluit Algemeen Bestuur:

Registratienummer:

Paraaf secretaris van het Algemeen Bestuur:

Datum: